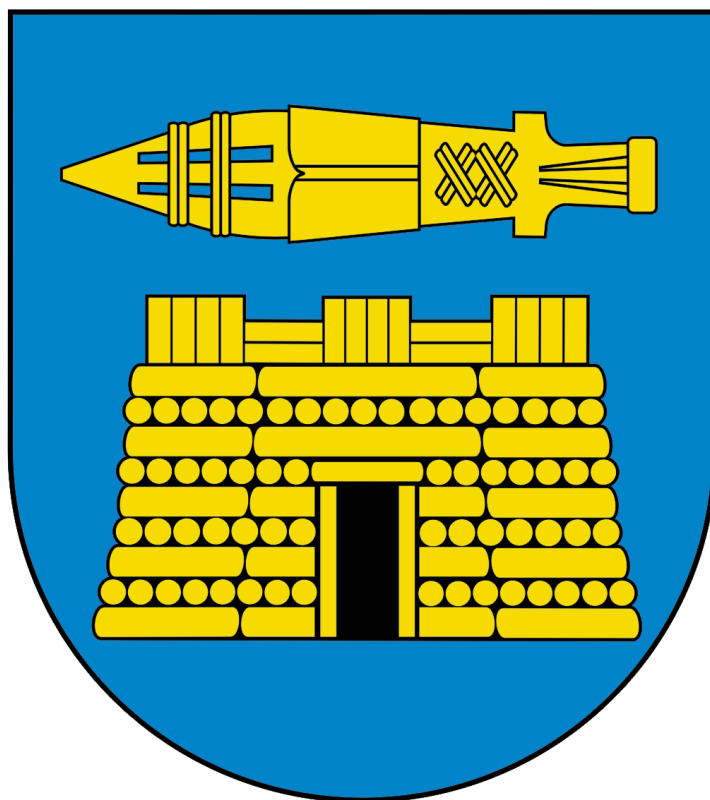

Analiza stanu gospodarki
odpadami komunalnymi
na terenie Gminy Zgorzelec za 2017r.

GMINA ZGORZELEC

Zgorzelec, kwiecień 2018r.

Cel przygotowania Analizy

Analiza została przygotowana w celu weryfikacji możliwości technicznych i organizacyjnych Gminy Zgorzelec w zakresie gospodarowania odpadami komunalnymi.

1. Podstawa prawna sporządzenia Analizy

Analiza została przygotowana w oparciu o art. 3 ust. 2 pkt 10 oraz art. 9tb ustawy z dnia 13 września 1996r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (t.j. Dz.U. z 2017r. poz. 1289 z późn. zm.).

2. Ogólna charakterystyka systemu gospodarowania odpadami komunalnymi na terenie Gminy Zgorzelec

1 lipca 2013r. ruszył nowy system gospodarki odpadami komunalnymi. Zasadniczym zmianom, uległ sposób odbierania i zagospodarowania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości, jak również finansowania kosztów transportu odpadów, ich zagospodarowania i administracji systemem.

Od tego momentu właściciele nieruchomości obowiązani są wnosić opłatę za gospodarowanie odpadami komunalnymi na rzecz gminy, która przejęła obowiązki przedsiębiorców w zakresie odbierania i zagospodarowania odpadów.

Rada Gminy Zgorzelec podjęła decyzję o objęciu odbiorem odpadów komunalnych zarówno nieruchomości zamieszkałe jak i nieruchomości, na których nie zamieszkują mieszkańcy, a powstają odpady komunalne oraz ustaliła stawkę i sposób naliczania opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, a także tryb, sposób i częstotliwość jej wnoszenia.

Stawka opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi dla właścicieli nieruchomości zamieszkałych zależy od liczby osób zamieszkujących daną nieruchomość i sposobu prowadzenia zbiórki odpadów komunalnych. W przypadku selektywnego zbierania odpadów komunalnych wynosi ona 12 zł od osoby miesięcznie. Opłata za odpady niesegregowane jest wyższa i wynosi 20 zł od osoby miesięcznie. W przypadku nieruchomości niezamieszkałych, na których powstają odpady komunalne, stawka opłaty zależy od wielkości pojemnika.

Opłata za gospodarowanie odpadami komunalnymi stanowi dochód gminy. Z tych opłat gmina pokrywa koszty:

- odbierania, transportu, zbierania, odzysku i unieszkodliwiania odpadów komunalnych,
- tworzenia i utrzymywania punktów selektywnego zbierania odpadów komunalnych,
- obsługi administracyjnej tego systemu,
- edukacji ekologicznej w zakresie prawidłowego postępowania z odpadami komunalnymi.

Wszystkie odebrane z terenu gminy odpady komunalne trafiają do Regionalnej Instalacji Przetwarzania Odpadów Komunalnych w Lubaniu.

W wyniku rozstrzygniętego w czerwcu 2016r. przetargu, odpady komunalne z terenu gminy odbierają: Zakład Gospodarki i Usług Komunalnych Sp. z o.o. z Lubania oraz Miejskie

Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. z/s w Zgorzelcu. Miejskie Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej odbiera odpady z miejscowości: Łągów, Jędrzychowice, Żarska Wieś, Przesieczany, Gronów, Pokrzywnik i Sławnikowice. Pozostały teren gminy obsługuje Zakład Gospodarki i Usług Komunalnych.

Na mocy uchwał Rady Gminy Zgorzelec podjętych w marcu 2016r. dotychczasowy system gospodarki odpadami uległ zmianom. Począwszy od lipca 2016r., mieszkańcy gminy, którzy zadeklarowali selektywną zbiórkę odpadów komunalnych, oprócz możliwości prowadzenia selektywnej zbiórki odpadów ze szkła, tworzyw sztucznych i papieru w pojemnikach zlokalizowanych w miejscach publicznych o pojemności 2,5 m³ oraz bioodpadów w pojemnikach koloru srebrnego o pojemności 1,1 m³, mogą również gromadzić na terenie własnych nieruchomości surowce wtórne w odpowiednich workach w kolorze:

- zielonym – przeznaczonych na opakowania szklane,
- niebieskim – przeznaczonych na makulaturę,
- żółtym – przeznaczonych na opakowania z tworzyw sztucznych,

oraz bioodpady w specjalnych pojemnikach przeznaczonych na odpady ulegające biodegradacji.

Począwszy od września 2016r. mieszkańcy gminy, którzy zadeklarowali selektywną zbiórkę odpadów podlegają kontroli w zakresie prawidłowego segregowania odpadów komunalnych. W trakcie kontroli mieszkańcy są informowani o wynikach przeprowadzonej kontroli oraz o ewentualnych działaniach niezbędnych do podjęcia w celu prawidłowej segregacji odpadów.

Odpady komunalne z terenu nieruchomości odbierane są z następującą częstotliwością:

- odpady zmieszane i posortownicze – co dwa tygodnie,
- surowce wtórne (odpady ze szkła, papieru i tworzyw sztucznych) – raz w miesiącu,
- odpady ulegające biodegradacji – co dwa tygodnie (naprzemiennie z odpadami zmieszanymi/posortowniczymi).

W miejscowościach Radomierzyce i Żarska Wieś działają Punkty Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych tzw. PSZOKi.

Do Punktów Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych można dostarczać:

- zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny,
- meble i inne odpady wielkogabarytowe,
- zużyte opony,
- zużyte baterie i akumulatory,
- papier i makulaturę,
- szkło,
- tworzywa sztuczne, metale, opakowania wielomateriałowe,
- odpady ulegające biodegradacji w tym odpady zielone,
- odpady budowlane i rozbiórkowe.

Punkty Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych są czynne:

- w miesiącach od marca do końca września we wtorki, czwartki i soboty w godzinach od 13:00 do 17:00,

- w miesiącach od października do końca lutego we wtorki, czwartki i soboty w godzinach od 10:00 do 12:00 oraz od 14:00 do 16:00.

Przeterminowane leki można dostarczać do pojemników zlokalizowanych w aptece w Parku Handlowym Eden i ośrodkach zdrowia w miejscowościach Żarska Wieś, Radomierzyce i Trójca.

3. Możliwości przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych, odpadów zielonych oraz pozostałości z sortowania i pozostałości z mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów komunalnych przeznaczonych do składowania

Zgodnie z art. 9e ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 13 września 1996r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (t.j. Dz.U. z 2017r. poz. 1289 z późn. zm.), podmiot odbierający odpady komunalne od właścicieli nieruchomości jest obowiązany do przekazywania zmieszanych odpadów komunalnych oraz odpadów zielonych bezpośrednio do regionalnej instalacji do przetwarzania odpadów komunalnych.

Wszystkie odebrane z terenu Gminy Zgorzelec odpady komunalne trafiają do Regionalnej Instalacji Przetwarzania Odpadów Komunalnych w Lubaniu.

4. Potrzeby inwestycyjne związane z gospodarowaniem odpadami komunalnymi

Art. 3 ust. 2 pkt 2 ppkt a) ustawy z dnia 13 września 1996r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (t.j. Dz.U. z 2017r. poz. 1289 z późn. zm.), nałożył na gminy obowiązek zapewnienia budowy, utrzymania i eksploatacji własnych lub wspólnych z innymi gminami regionalnych instalacji do przetwarzania odpadów komunalnych. Realizując ten obowiązek, Gmina Zgorzelec w 2011r. zawarła porozumienie międzygminne z Gminą Miejską Lubań i przystąpiła do wspólnej realizacji rozbudowy instalacji zagospodarowania odpadów komunalnych w Centrum Utylizacji Odpadów Gmin Łużyckich w Lubaniu oraz jej eksploatacji.

Art. 3 ust. 2 pkt 6 ustawy z dnia 13 września 1996r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (t.j. Dz.U. z 2017r. poz. 1289 z późn. zm.), zobowiązał gminy do utworzenia punktów selektywnego zbierania odpadów komunalnych. Realizując ten obowiązek, we wrześniu 2013r. uruchomiono dwa Punkty Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych, w miejscowościach Żarska Wieś i Radomierzyce. PSZOKi są łatwo dostępne dla wszystkich mieszkańców gminy i zapewniają przyjmowanie takich odpadów komunalnych jak: zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny, meble i inne odpady wielkogabarytowe, zużyte opony, zużyte baterie i akumulatory, papier i makulaturę, szkło, tworzywa sztuczne, metale, opakowania wielomateriałowe, odpady ulegające biodegradacji w tym odpady zielone, odpady budowlane i rozbiórkowe.

Sprawnie działające Punkty Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych, wprowadzenie systemu odbioru odpadów „u źródła” oraz fakt zagospodarowania odpadów w Regionalnej Instalacji Przetwarzania Odpadów Komunalnych w Lubaniu umożliwiły Gminie Zgorzelec osiągnięcie wymaganych w roku 2017 poziomów:

- ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania,
- recyklingu, przygotowania do ponownego użycia odpadów papieru, metalu, tworzyw sztucznych i szkła,
- recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami odpadów budowlanych i rozbiórkowych.

Wymagane i osiągnięte przez Gminę Zgorzelec poziomy ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania oraz poziomy recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku poszczególnych frakcji odpadów komunalnych w 2017r. przedstawia tabela nr 1.

Poziom	Wymagany	Osiągnięty
ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania	max. 45 %	26 %
recyklingu, przygotowania do ponownego użycia odpadów papieru, metalu, tworzyw sztucznych i szkła	min. 20%	36 %
recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami odpadów budowlanych i rozbiórkowych	min. 45%	100 %

Tabela nr 1. Wymagane i osiągnięte przez Gminę Zgorzelec poziomy ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania oraz poziomy recyklingu przygotowania do ponownego użycia i odzysku poszczególnych frakcji odpadów komunalnych w 2017r.

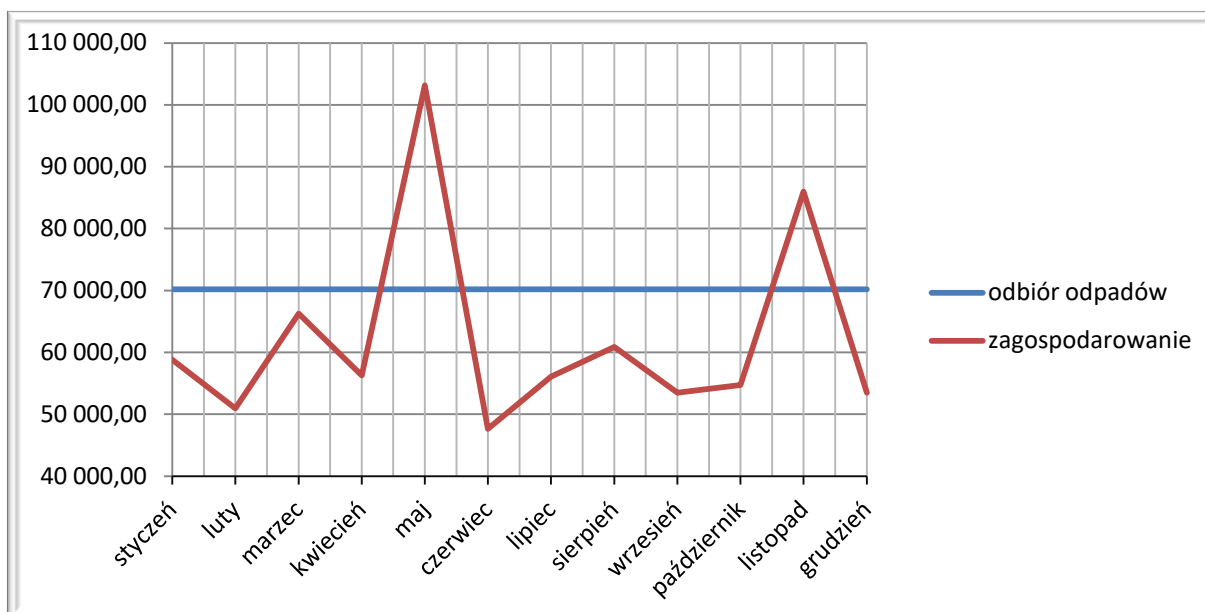
W związku z powyższym w roku 2017 nie było potrzeby wydatkowania środków na inwestycje związane z gospodarowaniem odpadami komunalnymi.

5. Koszty poniesione w związku z odbieraniem, odzyskiem, recyklingiem i unieszkodliwianiem odpadów komunalnych

Poniesione przez Gminę Zgorzelec koszty związane z odbiorem i zagospodarowaniem odpadów komunalnych za miesiące od stycznia do grudnia 2017r. wyniosły **1 589 937,58 zł**, z tego:

- 842 400,00 zł to koszty odbioru odpadów komunalnych,
- 747 537,58 zł to koszty zagospodarowania odpadów w RIPOK.

Koszty odbioru i zagospodarowania odpadów w poszczególnych miesiącach 2017r. przedstawia wykres nr 1.

Wykres nr 1. Koszty odbioru i zagospodarowania odpadów komunalnych w poszczególnych miesiącach 2017r.

Z powyższego wykresu wynika, że koszty odbioru odpadów komunalnych z terenu gminy w 2017r. były stałe i wynosiły 70 200,00 zł miesięcznie. Kwota ta została określona w wyniku rozstrzygniętego w czerwcu 2016r. przetargu na odbieranie odpadów komunalnych z terenu gminy. Powyższy wykres przedstawia również koszty zagospodarowania odpadów komunalnych. Były one zależne od masy odpadów odebranych w poszczególnych miesiącach roku i oscylowały w granicach od 47 000 zł (w czerwcu) do nawet 103 000 zł (w maju). Największy koszt zagospodarowania odpadów komunalnych odnotowano w maju i listopadzie 2017r. W miesiącach tych odbywały się organizowane przez gminę zbiórki odpadów wielkogabarytowych, które w znaczący sposób spowodowały wzrost kosztów zagospodarowania odpadów. Dla przykładu: koszt zagospodarowania zebranych podczas majowej zbiórki odpadów wielkogabarytowych to ponad 50 000 zł. Zebrano wówczas ponad 140 ton odpadów wielkogabarytowych.

6. Liczba mieszkańców

Liczba mieszkańców według stanu na dzień 31.12.2017r.:

- 6 709 mieszkańców na podstawie danych pochodzących ze złożonych deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi,
- 8 367 mieszkańców na podstawie danych z ewidencji ludności (w tym 8 253 osób zgłoszonych na pobyt stały i 114 osób zgłoszonych na pobyt czasowy).

Z danych pochodzących z deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi wynika, że:

- 5 307 osób prowadzi selektywną zbiórkę odpadów (co stanowi 79% mieszkańców),
- 1 402 osób nie segreguje odpadów (co stanowi 21% mieszkańców).

W porównaniu z rokiem ubiegłym, liczba osób segregujących odpady utrzymuje się na podobnym poziomie. Wprowadzony od lipca 2016r., workowy system odbioru odpadów

selektywnych bezpośrednio z terenu nieruchomości, sprawił że mieszkańcy przekonali się do segregacji odpadów i nie rezygnują z niej.

Z szacunków dokonanych na podstawie złożonych deklaracji wynika, że liczba osób wskazana w deklaracjach jest o 20% mniejsza od liczby osób zameldowanych. Różnica ta wynika m.in. z faktu, że wielu uczniów i studentów kontynuuje naukę poza miejscem stałego zameldowania oraz wiele osób czynnych zawodowo, wykonując swoją pracę zamieszkuje poza terenem gminy. Na bieżąco prowadzone są działania mające na celu weryfikację danych zawartych w deklaracjach i sprawdzenie ich ze stanem faktycznym.

7. Liczba właścicieli nieruchomości, którzy nie zawarli umowy, o której mowa w art. 6 ust. 1 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, w imieniu, których gmina powinna podjąć działania, o których mowa w art. 6 ust. 6-12 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach

Z uwagi na fakt objęcia zorganizowanym przez gminę obiosem odpadów komunalnych zarówno nieruchomości, na których zamieszkują mieszkańcy jak i nieruchomości, na których nie zamieszkują mieszkańcy, a powstają odpady komunalne, na terenie gminy nie ma właścicieli nieruchomości zobowiązanych do zawarcia umowy na odbieranie odpadów komunalnych, o której mowa w art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 13 września 1996r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (t.j. Dz.U. z 2017r. poz. 1289 z późn. zm.).

8. Ilość odpadów komunalnych wytworzonych na terenie gminy

W 2017r. z terenu Gminy Zgorzelec odebrano i dostarczono do Regionalnej Instalacji Przetwarzania Odpadów Komunalnych w Lubaniu 2 890,31 Mg odpadów komunalnych.

Ilości odpadów komunalnych z podziałem na poszczególne frakcje przedstawia diagram nr 1. Jak wynika z diagramu niesegregowane odpady komunalne stanowią 61,46% ogólnej masy wszystkich odebranych z terenu gminy odpadów, a odpady selektywnie zebrane stanowią łącznie 38,54% ogólnej masy odebranych odpadów komunalnych.

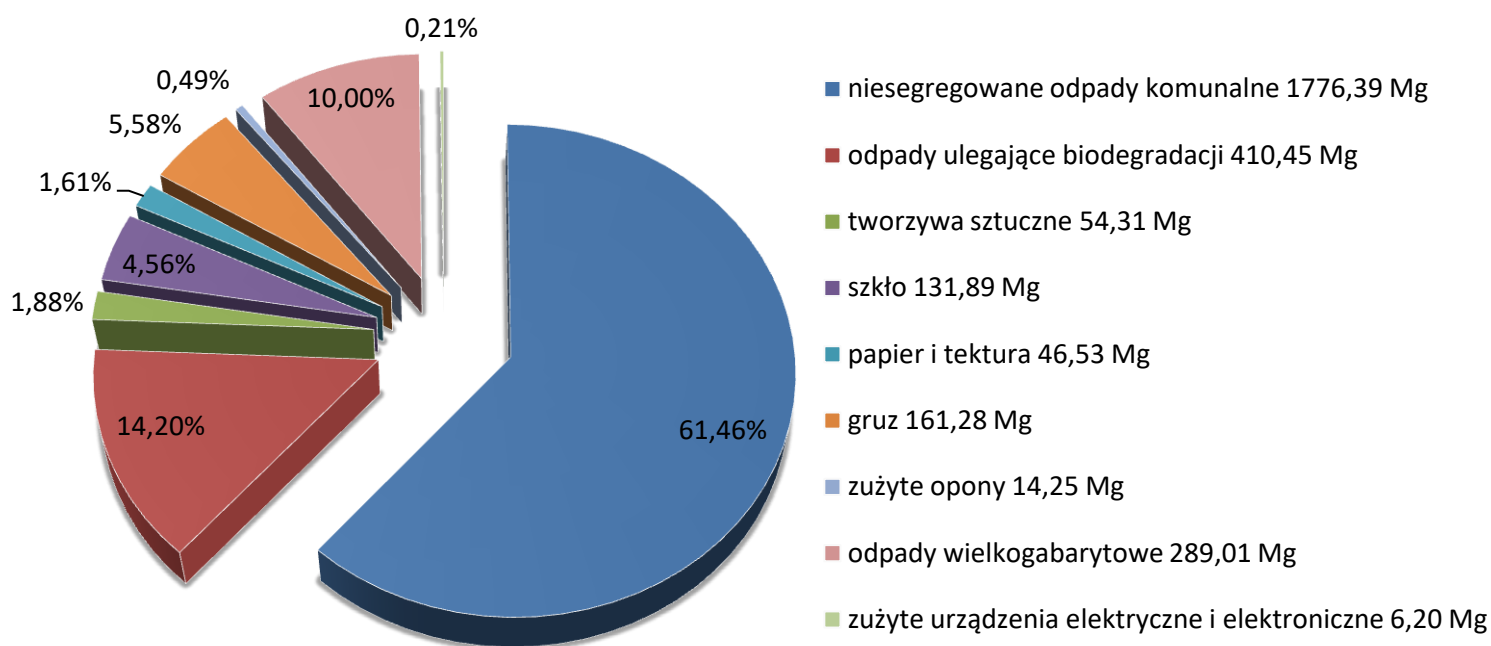

Diagram nr 1. Odebrane w 2017r. odpady komunalne z podziałem na frakcje.

W roku 2017 nastąpił znaczny spadek masy niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych i tym samym wzrost masy odpadów selektywnie odebranych, w porównaniu z rokiem ubiegłym. Zdecydowany wpływ na te pozytywne zmiany miały: wprowadzona od 1 lipca 2016r. selektywna zbiórka odpadów „u źródła”, która zachęciła mieszkańców gminy do segregacji odpadów oraz prowadzone od września 2016r. kontrole w zakresie prawidłowego segregowania odpadów komunalnych.

Dla porównania w tabeli poniżej zestawiono masy odpadów zmieszanych, odpadów ulegających biodegradacji oraz odpadów z papieru, szkła i tworzyw sztucznych odebranych w latach 2016 i 2017.

Rodzaj odpadów	Masa odpadów [Mg]	
	2016r.	2017r.
zmieszane odpady komunalne	2077,63	1776,39
odpady ulegające biodegradacji	310,24	410,45
odpady z papieru	31,73	46,53
odpady ze szkła	79,49	131,89
odpady z tworzyw sztucznych	46,57	54,31

Tabela nr 2. Masy odebranych odpadów zmieszanych, odpadów ulegających biodegradacji oraz odpadów z papieru, szkła i tworzyw sztucznych w latach 2016 i 2017.

9. Ilość zmieszanych odpadów komunalnych, odpadów zielonych oraz pozostałości z sortowania odpadów komunalnych i pozostałości z mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów komunalnych przeznaczonych do składowania

Przekazane do Regionalnej Instalacji Przetwarzania Odpadów Komunalnych w Lubaniu zmieszane odpady komunalne poddawane są procesom mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów. Z łącznej masy przekazanych w 2017r. do RIPOK zmieszanych odpadów komunalnych (1776,39 Mg) do składowania skierowanych zostało 258,22 Mg odpadów powstałych po mechaniczno-biologicznym przetworzeniu.

10. Podsumowanie i wnioski

Prowadzona na dotychczasowych zasadach gospodarka odpadami komunalnymi na terenie Gminy Zgorzelec, pozwoliła gminie wywiązać się z obowiązków nałożonych ustawą o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (t.j. Dz.U. z 2017r. poz. 1289 z późn. zm.). Gmina Zgorzelec osiągnęła wymagane dla roku 2017 poziomy:

- ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania,
- recyklingu, przygotowania do ponownego użycia odpadów papieru, metalu, tworzyw sztucznych i szkła,
- recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami odpadów budowlanych i rozbiórkowych,

za nieosiągnięcie których groziłyby gminie kary, nałożone przez wojewódzkiego inspektora ochrony środowiska.

Najbardziej trudnym do osiągnięcia w kolejnych latach będzie poziom recyklingu i przygotowania do ponownego użycia odpadów papieru, metalu, tworzyw sztucznych i szkła. Wymagany poziom recyklingu i przygotowania do ponownego użycia w/w odpadów od 2018r. wzrasta aż o 10% rocznie i w roku 2020 wyniesie 50%. Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 27 grudnia 2016r. (Dz.U. poz. 645) wymagane w kolejnych latach poziomy recyklingu i przygotowania do ponownego użycia odpadów: papieru, metalu, tworzyw sztucznych i szkła przedstawiają się następująco:

	Poziom recyklingu i przygotowania do ponownego użycia [%]					
	2015r.	2016r.	2017r.	2018r.	2019r.	2020r.
Papier, metal, tworzywa sztuczne, szkło	16	18	20	30	40	50

Tabela nr 3. Wymagane poziomy recyklingu i przygotowania do ponownego użycia odpadów: papieru, metalu, tworzyw sztucznych i szkła.

Dlatego priorytetowym zadaniem dla Gminy Zgorzelec jest dalsze uświadamianie mieszkańców w zakresie prawidłowej gospodarki odpadami komunalnymi w celu

ograniczenia ilości wytwarzanych odpadów komunalnych oraz racjonalnego sortowania odpadów komunalnych.

Osiągnięcie wymaganych poziomów recyklingu i przygotowania do ponownego użycia odpadów w kolejnych latach, przy selektywnej zbiórce odpadów na dotychczasowych zasadach, jest realne pod warunkiem dalszego usprawniania systemu, np. poprzez zwiększenie częstotliwości odbioru surowców wtórnych i dalszą edukację ekologiczną.

Wprowadzony w lipcu 2016r. system odbioru odpadów „u źródła” udowodnił, że jest to najskuteczniejszy sposób selektywnej zbiórki odpadów komunalnych, który jest w stanie zagwarantować gminie wywiązanie się z ustawowych obowiązków w kolejnych latach.

Z up. WÓJTA
Sylwia Prabucka
Naczelnik Wydziału Nieruchomości
i Gospodarki Przestrzennej